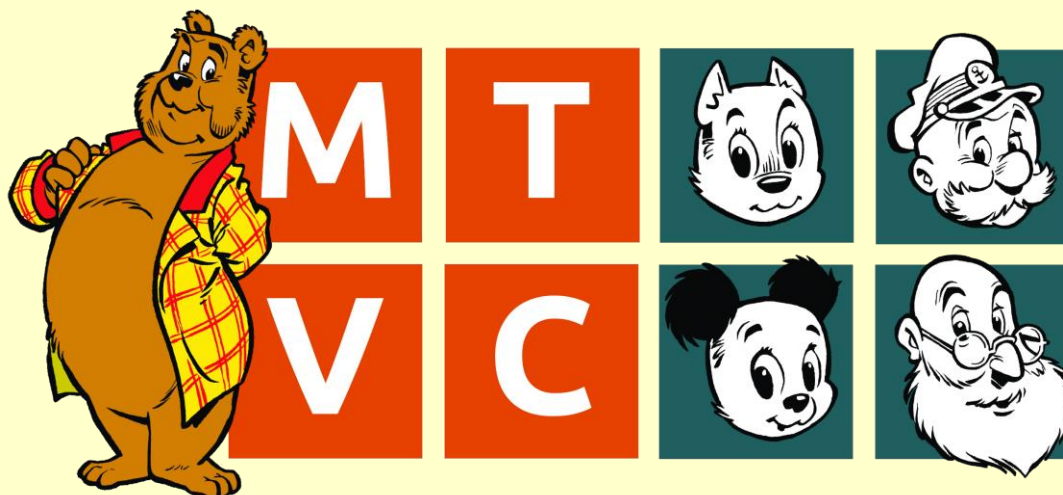




Rommelbode 38, augustus 2019

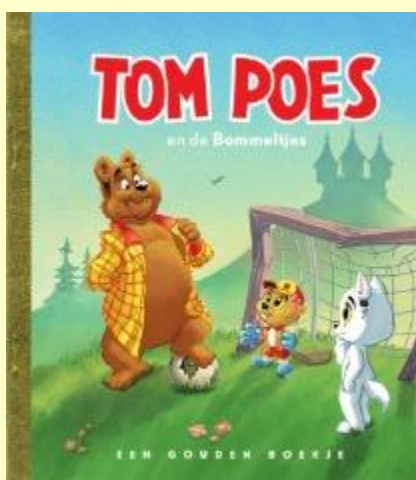
Beste Toonderliefhebber,

Hierbij sturen wij u Rommelbode 38 met informatie over Toonder gerelateerde activiteiten.

Tot en met 23 augustus 2019

De expositie "[Marten Toonder een uniek dubbeltalent](#)" in het Drukkerij Museum te Etten Leur in samenwerking met Museum de Bommelzolder.
Leeuwerik 8, 4872 PH Etten-Leur

22 augustus 2019 (donderdag), 17:00 uur



Uitgeverij Rubinstein presenteert 'Tom Poes en de Bommeltjes', het tweede Gouden Boekje waarin Tom Poes en Heer Bommel hun opwachting maken en een vrolijke nieuwe toevoeging aan de welbekende Gouden Boekjes-reeks.

We ontmoeten De Bommeltjes, een voetbalelftal, dat door een drankje van Heer Bommel de ene na de andere wedstrijd wint.

Illustrator Tim Artz en auteur Sjoerd Kuyper zijn bij de presentatie aanwezig. Tim Artz zal aan de hand van schetsen tonen hoe het boekje tot stand is gekomen en Sjoerd Kuyper leest voor uit het boekje. Uiteraard zal Tim Artz deze middag signeren.

[Boekhandel Scheltema](#), Rokin 9, 1012 KK Amsterdam.

Jan Kruis Museum

Bent u een keer in Drenthe verzuim dan niet het op 22 mei 2019 geopende [Jan Kruis Museum](#) te bezoeken in het monumentendorp Orvelte.

8 september 2019 (zondag), 11:00 – 17:00 uur

MTVC Bommelbeurs en Bommeldag bij en in kasteel Rosendael,
Rosendael 1, 6891 DA Rozendaal, toegang is gratis!

Met het OV vanaf Arnhem CS met buslijn 8 naar halte Kerklaan op 5 minuten van het kasteel.

www.9292.nl

Met de auto vanaf de A12, Utrecht – Oberhausen, afslag Arnhem-Noord, Rozendaal aanhouden.

Gratis parkeren.

- *Meer dan 70 meter Bommelbeurs.*
- *Vanaf 11:30 uur elk uur een lezing door de Bommelkenners Rob Barnhoorn, Klaas Dribergen en Pim Oosterheert.*
- *Toondertekenaars Henrieke Goorhuis en Tim Artz signeren.*
- *Voor alle leeftijden is er in het park een speurtocht naar de Bommelsterren.*
- *De jonge(re) bezoekers kunnen geschminkt worden, workshops tekenen en inkleuren volgen en (animatie) films bekijken.*



Het kasteel en park is deze dag tegen gereduceerd tarief te bezoeken: € 7,00 voor volwassenen en € 3,95 voor kinderen 4 t/m 18 jaar.

Donateurs GLK en museumkaarthouders gratis.

Kasteel Rosendael

Kasteel Rosendael is geopend van dinsdag tot en met zondag van 11.00 tot 17.00 uur. Kasteel Rosendael is een van oorsprong laatmiddeleeuws kasteel, dat door de hertogen van Gelre werd gebouwd. Het kasteel ligt in het Gelderse dorp Rozendaal bij Velp. Het bestaat uit een imposant en historisch ingericht kasteel dat een mooi beeld geeft van hoe er vroeger op een kasteel geleefd werd. Er is een bijzondere collectie meubels, zilver en porselein te zien.

Park Rosendael

Het park leent zich uitstekend voor een prachtige wandeltocht. In het park zijn de bekende tuinsieraden te bewonderen zoals de Bedriegertjes en de Schelpengalerij. De bezoeker krijgt via een uitgebreide wandelroute op de Beleef! Plattegrond informatie over de vele bezienswaardigheden en beplanting in het park.



BOMMELBEURS BOMMELDAG



Meer info op www.toondertijd.nl

Kasteel Rosendaal, 6891 DA Rozendaal

Zondag 8 september 2019

11:00 - 17:00 uur

Het voorterrein

Bommelbeurs

MTVC

Museum de Bommelzolder

Standhouders

Tekenaars Henrieke Goorhuis en Tim Artz

Uitgevers

In het park

Bommeldag

Speurtocht naar de
Bommelsterren

In het kasteel

De Groene Salon

Lezingen door:

Rob Barnhoorn

Klaas Dribergen

Pim Oosterheert

Souterrain

Animaties

Film "Als je begrijpt wat ik bedoel"

Grimeren

Workshops teksten bij en
inkleuren van tekeningen

Routebeschrijving

Vanaf de A12, Utrecht - Oberhausen,
afslag Arnhem-Noord, Rozendaal
aanhouden.

Parkeren gratis



Met het OV vanaf Arnhem CS met
buslijn 8 naar halte Kerklaan op
5 minuten lopen van het kasteel.

www.9292.nl



Gelders
Landschap
&
Kasteelen



17 augustus 2019

Stripbeurs Kampen Oudestraat 10.00 tot 17.00 uur
Tim Artz signeert in de MTVC stand (kraam 48) die dag.

14 en 15 september 2019 (zaterdag en zondag)

11^{de} Stripfestival Breda Editie 2019 in het Chassé Theater in Breda
Claudius Prinsenlaan 8, 4811 DK Breda

24 november 2019 (zondag)

6^{de} Toonderdag Utrecht
Het Huis Utrecht, Boorstraat 107, 3513 SE Utrecht.
Tien minuten lopen vanaf het Centraal Station, gratis parkeren

14 en 15 maart 2020 (zaterdag en zondag)

2^{de} Zaltbommelse Bommeldagen
De Poortერი, Nieuwstraat 2, 5301 BD Zaltbommel

De actuele agenda is op de [website Toondertijd](#) te raadplegen.

Onmisbaar voor de Bommelfan: de politieke cartoons van Marten Toonder

Tekenaar en schrijver Marten Toonder is beroemd geworden met zijn Bommelstrips. Maar hij was ook korte tijd cartoonist. De spotprenten uit die periode zijn nu verzameld in *Het leven der dieren*.

[Maarten Moll](#) in het Parool op 11 augustus 2019



Cartoon Marten Toonder

Zeg je Marten Toonder, dan zeg je ook onmiddellijk heer Olivier (Ollie) B. Bommel en Tom Poes. Zo onlosmakelijk namelijk zijn de namen van de tekenaar-schrijver Toonder (1912-2005) en zijn beroemde creaties met elkaar verbonden.

Minder bekend is dat Toonder rond 1950 actief was als politiek tekenaar. Zijn politieke cartoons verschenen in *Elseviers Weekblad* (1947-1948), *Haagse Post* (1952) en *De Zakenwereld* (1952). Die cartoons zijn nu voor het eerst verzameld in het boek *Het leven der dieren*, want Toonder beeldde in zijn spotprenten mensen af als dieren, zoals hij in zijn strips ook dieren gebruikte om het menselijk gedrag te becommentariëren.

boek geeft een nauwkeurig, nog onderbelicht perspectief van mijn grootvader als politiek illustrator.'

Actueler en scherpe

Het boek – een completering dus van het Toonderarchief – is bezorgd door Dick de Boer en Klaas Drievergen. Zij plaatsen de cartoons in hun context. Hoe verhouden ze zich in de traditie van de dierencartoon, wat is hun plaats in het oeuvre van Toonder, en wat betekenden de spotprenten in hun tijd, de jaren veertig en vijftig? Elke prent wordt door de bezorgers kort becommentarieerd en verklaard.

Toonder 'was zich bewust van de belangrijke taak die de politieke tekenaar heeft'. Een 'rake spotprent zegt meer dan een lang artikel', zei hij. 'Een goede politiek tekenaar kent weinig of geen twijfels. Hij weet zeker dat hij gelijk heeft in zijn politieke opvattingen.'

Wat Toonders politieke opvattingen precies waren, wordt uit de spotprenten in dit boek niet echt duidelijk. Voor *Elseviers Weekblad* volgde hij de conservatieve koers van het blad. De cartoons voor 'de in die tijd ook nog altijd tamelijk rechtse *Haagse Post* zijn actueler en scherper, maar lijken hoofdzakelijk de opvattingen van de redactie te weerspiegelen', schrijven De Boer en Drievergen in de inleiding.

Behoorlijk progressief

Misschien dat hij daardoor al na een half jaar bij de *Haagse Post* vertrok. 'Hoewel Toonder later in interviews heeft laten weten dat hij zichzelf niet als links beschouwde, was het commentaar dat hij in zijn Bommelstrips leverde meestentijds behoorlijk progressief.' Dat was vooral zo in de jaren dat hij spotprenten maakte. Later verdween de actuele politiek uit de Bommelstrips. "Later werden die verhalen algemeen menselijker," zei hij in een interview in *Trouw*. "Ik geloof dat de mens niet veel verandert, en dat hij door de eeuwen heen zijn gedragingen herhaalt."

Marten Toonder kwam tot zijn beste Bommelverhalen door zich te richten op algemeen menselijke en maatschappelijke thema's. 'Maar omdat het boeiend is om te zien hoe hij daar terecht kwam, markeren de cartoons in dit boek toch een interessante en belangrijke periode in zijn oeuvre,' aldus De Boer en Drievergen.

Onmisbaar dus voor de Bommelfan.